

Staaene og tilhørende danske Privatmænd. Disse Sidste fik Godtgjørelse herfor derved, at den danske Konge overdrog dem til Eiendom tilsvarende ham tilhørende Gods i Danmark. Det er dette sidste Gods, der med et kort Udtryk kaldes „Det Bornholmske Ækvi-
valent“.

Medens jeg tidligere under Sagen havde maattet reise Tvivl om, at det forholdt sig rigtigt, hvad der angives i den af Grev C. G. Frijs i 1737 bekræftede „Extrakt“ (Bilag 9), at det var ved et Skjøde af 25de Sept. 1661, at Taarup Ladegaard, siden kaldet Frisenbold, m. m. af Kongen overdroges til Fundatoren af Frijsborg Grevstabs, daværende Rammerraad og Rentemester senere Greve Frijs, idet et saadant Skjøde af den nævnte Dato ikke findes i Rentekammerets Expeditionssprotokol, og desuden baade Stadfeldt og Trap overensstemmende angive, at Taarup Ladegaard langt tidligere kom i Grev Frijs's Besiddelse, erholdt Hr. Ostenfeld selve det originale Skjøde af 25de Sept. 1661 ublaant af Frijsborg Arkiv, og fremlagde af bemeldte Skjøde en i Randers notarialiter bekræftet Extrakt, hvis Ordlyd — bortset fra Overkriften — var ganske stemmende med den af Grev Frijs i 1737 givne. (Bilag 9). Da en Extrakt kan være villedende, naar man ikke kender Dokumentets øvrige Indhold, og det maatte forekomme særdeles paafaldende, at et saa vigtigt Skjøde ikke fandtes i Rentekammerets Expeditionssprotokol, hvor ellers alle andre fgl. Skjøder ere indførte, særligt endog andre Skjøder af 25de Sept. 1661, udbad jeg mig af Arkiverne Oplysning om, hvorledes Sammenhængen hermed kunde antages at være. Ved Indholdet af de fremlagte Ekstrakter ledes man da paa det Spor at søge mellem Arkivalierne vedrørende „Det Bornholmske Ækvi-
valent“, og blandt disse fandt man da en velkonserveret ikke tidligere kendt Fordebog, indeholdende de det nævnte Ækvi-
valent vedkommende Rgl. Skjøder, deriblandt ogsaa det eftersøgte Skjøde af 25de Sept. 1661. Der mødte imidlertid en uventet Vanskelighed, da jeg efter Fordebogen modtog en Afkrift af otmeldte Skjøde. Sammes Text viste nemlig saa store Uoverensstemmelser med den af det originale Skjøde fremlagte Extrakt, at disse umuligt kunde hidrøre fra Afkrivningsfeil. Under disse Omstændigheder henvendte jeg mig til Hr. Greve, Landssthingsmand Frijs, der velvilligt foranledigede mig ublaant fra Frijsborg Arkiv det originale Skjøde af 25de Sept. 1661, skrevet paa Pergament og forsynet med Kongens Segl i Trækapsel hængende i Silkesnøre. En af Chefen for det Rgl. Geheimarkiv bekræftet Gjenpart heraf findes høstrøkt som Bilag 23.

Naar man sammenholder de 2de Tekster af Skjødet af 25de September 1661, nemlig Fordebogens og det originale Skjødes, finder man, at det Gods, som Kongen overdrager til Grev Frijs, efter begge Tekster er ganske det samme*); men i Fordebogen er helt igjennem tilføjet Hartkornsværdierne af det overdragne Gods ved hver enkelt Post af samme. Derimod afviger Fordebogen og det originale Skjøde foruden i Ordlyden af Bestemmelserne ang. Fiskeriet, der dog maatte i det originale Skjøde kunne siges kun at være affattede i kortere Udtryk men uden Forandring af Meningen, meget væsentlig deri, at medens der efter Fordebogens Text kun gaves Grev Frijs Patronatsret til Saal og Værum Kirker, overdrog det originale Skjøde ham endvidere Patronatsretten til otte andre Kirker med en Række hertil knyttede og specielt anførte Rettigheder og Pligter**). Det er imid-

*) Et enkelt Bondested mangler i det originale Skjøde, hvilket kan hidrøre fra en Afkrivningsfeil.

**) Den delvise Uoverensstemmelse mellem Teksten af det originale Skjøde af 25. Sept. 1661 og sammes i Fordebogen indførte Text maa jeg antage hidrører fra, at medens ellers de kongelige Skjøder indførtes i Rentekammerets Expeditionssprotokol samtidigt med, at de udstedtes, synes Fordebogen, der kun omfatter det Bornholmske Ækvi-
valent og foruden selve de dette vedkommende Skjøder tillige indeholder en Række Beregninger og andre Rebegjævelser, at være et senere paa en Gang forfattet Arbejde, ved hvis Udførelse man af Forseelse har benyttet en ældre Koncept til Skjødet af 25. Sept. 1661 uden at kende de Forandringer, der vare foretagne heri, da selve Skjødet blev udstedt. For saa vidt imidlertid den nævnte Uoverensstemmelse skulde kunne give Rum for en Tvivl om, hvorvidt ogsaa Rentekammerets Expeditionssprotokol maatte være sildkommen paalidelig, skal jeg med Hensyn til det deri indførte Skjøde af 11. Novbr. 1684 til Grev Conrad Reventlow (Bilag 8) oplyse, at man nu i Arkiverne har fundet sidstnævnte originale paa Pergament skrevne Skjøde, forsynet med Kongens Segl i Trækapsel, hængende i Silkesnøre, men at man ikke i dette har fundet nogen Uoverensstemmelse med Expeditionssprotollen.